

Bemærkninger til det i afvigte Rigsdagssamling forelagte Lovforflag.

Den Nedgang, som Monarkiets Fællesindtæder havde lidt i 1857 ved Sund- og Strømtoldens Aflysning og den dermed i Forbindelse satte Modifikation af Transit- og Eiderkanaltolden, maatte naturlig fremkalde Ønsket om en Indtægtsforsøgelse, der var istand til at dække denne Mindreindtægt. Det ansaaes ikke for heldigt af denne Aarsag at forhøje nogle af Afgifterne i det Tariffkommissionen i samme Aar til Betænkning tilfillede Udkast til Lov om Told- og Skibsafgifterne, og man mente, at have fundet en heldig Udvei i Indtægten af et nyt Skatteobjekt, nemlig Ølbrygningen.

Øltilvirkningen havde vel tidligere været beskattet gennem den saakaldte Malt-Akse, men denne, der kun var en enkelt af de talrige Konsumtionsafgifter, faldt bort, da Konsumtionen hævdes ved Lovene af 15de September 1850 og 7de Februar 1851, og var desuden efter hele sin Natur, som Led i et helt, nu foreldet, Skattesystem, uden Betydning for den paatænkte Beskatning, hvorved man vilde føje Ølbeskatningen ind som en selvstændig Del af vore indirekte Skatter i Lighed med Afgiften af Brændevinstilvirkningen. Hovedgrunden hertil og til at man i det Hele taget valgte Øl, angaves at være den, at den stadig tiltagende Forbrug af Øl utvivlsomt bevirkede en Nedgang i Statens Toldindtægter af Sukker, Vin, Spirituosa, Kaffe og The, og at derfor en Skat paa Ølproduktionen netop paa en Maade kunde siges at udbylde en Safune i Afgiftssystemet, men desuden kom hertil, hvad man ikke bør forbigaa, naar der er Spørgsmaal om Grunden til, at der netop paa dette Tidspunkt reiste sig Stemmer for en Beskatning af Øllet, Exemplet fra Norge, hvor netop den bekjendte Kommission af 22de April 1857 havde paabegyndt sine Arbejder og Undersøgelser med Hensyn til Indførelsen af en Beskatning af Øl- eller Malttilvirkningen.

Gjennem Ministeriet for Monarkiets fælles indre Anliggender blev det paalagt Generaltolddirektøren at udarbejde et Forflag til en Beskatning af Øl og om muligt paaflynde Arbejdet saa stærkt, at et særdigt Forflag af Finansministeren kunde forelægges Rigsraadet i 1858.

Generaltolddirektøren gif herefter ud fra, at da dette Hverv netop var blevet Direktoratet overdraget, vilde Spørgsmaalet strax kunne indskrænkes saaledes, at der ved Overvejelser om Beskatningsformen kunde ses bort fra anden Beskatning af den indenlandske Øltilvirkning end ved Hjælp af en Redskabsafgift enten paa Bryggerkar eller Bryggerkjæbler eller andre Redskaber,

da kun en saadan vilde kunne iværksættes ved Toldvæsenets Personale i dets daværende Organisation. Det særilige Lovforflag, der var udarbejdet paa Grundlag af et vidtløftigt Materiale, vedrørende Beskatningen i Udlandet samt Øl- og Malttilvirkningen her i Landet, gif derfor ogsaa i denne Retning. Skatten skulde hvile paa Malttilvirkningen, hvad enten den var til egen Brug eller til Salg, og erlægges af den, der tilvirkede Maltet (Malteren) med 1 Rdlr. pr. Td. af Støbekarrets fulde udmaalte Rumfang for hver Støbning, uden Hensyn til hvor meget Korn eller hvilke Kornsorter der sattes i Støb. Som man ser, er her al Tilvirkning af Øl foreslaaet beskattet, ogsaa Husbrygningen. Jøvrigt sluttede Lovforflaget sig saa vel med Hensyn til Grundlaget for Afgiftserlæggelsen — Rumfanget af et bestemt Kar i Bryggeriet — som for den største Del af sine Bestemmelers Vedkommende nøie til den bestaaende Brønderibeskatning.

Det særilige Forflag med Motiver kom imidlertid ikke videre, da det ikke kunde blive særdigt til, som paatænkt, at forelægges Rigsraadet i 1858.

Spørgsmaalet om en Skat paa Øltilvirkningen gjenoptoges derpaa først i 1864 af Hensyn til den ved Krigen og Tabet af Hertugdømmerne fremkaldte Frygt for en Nedgang i Statsindtægterne. Grundlaget for hele Sagens Behandling var dog blevet betydelig bredere, idet der af Finansministeren nedsattes en Kommission for at tage under Overvejelse, om en Beskatning af Produktionen af Øl og mineraliske Vandte maatte kunne bringes i Forflag, og eventuelt udarbejde en Plan for en saadan Besatnings Indførelse.

I Marts 1865 havde denne Kommission sluttet sine Arbejder og tilfillede Finansministeren en udførlig Betænkning, der, foruden en Oversigt over dens Overvejelser og disses endelige Resultat med Hensyn til Formen for en Beskatning, tillige indeholdt Udkast til Lovforflag med Motiver.

Med Hensyn til Omraadet for det den overdragne Hverv, ansaa Kommissionen sin Opgave at være den, at overveie, hvorvidt Øltilvirkningen her i Landet kunde afgive et brugbart Beskatningsobjekt, og i bekræftende Fald at angive Maaden, paa hvilken Beskatningen hensigtsmæssigt maatte kunne finde Sted, medens Spørgsmaalene om, hvorvidt en Beskatning af Øl overhovedet var tilraadelig eller ei, og hvorvidt det daværende Tidspunkt var heldigt valgt for dens Indførelse, antoges at ligge udenfor den stillede Opgave.